Т. XCI. Р. 1909, кн. V. Рік XVIII.

ЗАПИСКИ

НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА ІМЕНИ ШЕВЧЕНКА

НАУКОВА ЧАСОПИСЬ,

ПРИСВЯЧЕНА ПЕРЕДОВСЇМ УКРАЇНСЬКІЙ ІСТОРИЇ, ФІЛЬОЛЬОҐІЇ Й ЕТНОҐРАФІЇ

виходить у Львові що два місяцї під редакцією

МИХАЙЛА ГРУШЕВСЬКОГО.

MITTEILUNGEN

DER ŠEVČENKO-GESELLSCHAFT DER WISSENSCHAFTEN IN LEMBERG.

WISSENSCHAFTLICHE ZEITSCHRIFT, GEWIDMET VORZUGSWEISE
DER UKRAINISCHEN GESCHICHTE, PHILOLOGIE UND ETHNOGRAPHIE,

REDIGIERT VON

MICHAEL HRUŠEVŚKYJ.

B. XCI. 1909, V B. XVIII Jahrgang.

Накладом Наукового Товариства імени Шевченка

З друкарнї Наукового Товариства імени Шевченка
під зарядом К. Беднарского.

Закінчено 20/XI с. с.

Т. XCI. Р. 1909, кн. V. Рік XVIII.

ЗАПИСКИ
НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА ІМЕНИ ШЕВЧЕНКА

НАУКОВА ЧАСОПИСЬ,

ПРИСВЯЧЕНА ПЕРЕДОВСЇМ УКРАЇНСЬКІЙ ІСТОРІЇ, ФІЛЬОЛЬОҐІЇ Й ЕТНОҐРАФІЇ

виходить у Львові що два місяці під редакцією

МИХАЙЛА ГРУШЕВСЬКОГО.

MITTEILUNGEN
DER ŠEVČENKO-GESELLSCHAFT DER WISSENSCHAFTEN IN LEMBERG.

WISSENSCHAFTLICHE ZEITSCHRIFT, GEWIDMET VORZUGSWEISE DER UKRAINISCHEN GESCHICHTE, PHILOLOGIE UND ETHNOGRAPHIE,

REDIGIERT VON

MICHAEL HRUŠEVŠKYJ.

B. XCI. 1909, V B. XVIII Jahrgang.

Накладом Наукового Товариства імени Шевченка

З друкарні Наукового Товариства імени Шевченка
під зарядом К. Беднарского.

Закінчено 20/XI с. с.

Зміст XCI тому.

Inhalt des XCI Bandes.

Хоценський співанник Левицьких.

Подав *Володимир Гнатюк.*

Недавно дістала бібліотека Наук. Тов. ім. Шевченка невеличкий співанник, що — як видно з дат — довго був власністю попівської родини Левицьких, а вийшовши від них, перебув доволї довгу вандрівку, поки дістав ся на нинїшне місце. Мабуть по смерти Левицьких дістав ся він у руки о. Лаврецького, пароха в Улючи і декана бірчанського; від нього перейшов співанник до його сусїда, тодї сотрудника в Яблоници Руській, о. Альбіна Федоровича, що помер як парох Бахова. Звідти перейшов на власність о. Кароля Федоровича, декана і пароха в Войславичах у Сокальщинї. О. К. Федорович дарував його д. К. Паньківському у Львові, а він передав уже його до бібліотеки.

Співанник почав списувати попович Іван Левицький; титулова картка співанника звучить: Piesni swieckie pana Jana Lewickiego, popowicza choceńskiego. Перша сторінка співанника зачинаєть ся написом: „Poczynaią się piesni swieckie y ucieszne rużne“. Потім іде перша пісня: Широкоє болонейко, — писана латинкою.

Продовжував списувати пісні Михайло Левицький, пізнїйший власититель збірничка. Що вони оба списували пісні, на се маємо докази в співаннику, бо їх власноручні підписи. Чи списував їх іще хто инший, сього не знаємо. Вправдї почерки пера дуже ріжнородні, але се можна пояснити тим, що оба Левицькі тримали збірничок довгі лїта, вписували до нього пісні

в ріжних часах, отже й почерк їх зміняв ся. Маємо вказівки, що збірничок пробув у родині Левицьких поверх 50 літ і що в тім періоді все щось дописувано до нього. І так: На ст. 137 маємо напис: „Nayswięsza Panno formuy m[o]ię rękę, abym wypisał Syna twego mękę. Koniec. Ad mu ..... m Deo glorya. Amen. 1777 anno“. На ст. 202 знов та сама формулка і дата: „Anno domini 1802“. А під сподом иншою рукою: „1831-ie, 21 7bris“. Ся сама дата повторяеть ся ще на ст. 54: „Anno domini 1831, dnia 18 Januarii. Michał Lewicki“. На ст. 26 маємо знов дату: „Wypisałem te piesni w roku 1832-ie, 28 kwietnia. Михаилъ Левицкій, ręką własną“.

Належить зазначити ще й инші написи, розкидані по збірничку. На ст. 127 маємо підпис: Jan Lewicki, popowicz choceński. На ст. 132 під піснею доволї вільного змісту дописка: Te piesń nie barzom dobrze wypisał, bom chory był. На ст. 170: Jan Lewicky, popowicz choceński te piesni pisał, ecc. А далї: Bogu w Truycy iedynemu niech bedzie chwała. Amen. І знов формулка: Naysw. Panno і т. д.

Крім того маємо ще декуди проби пера, прим. на ст. 158, де виписані сентенції: Христос раискую нєкупив сладост', тєрпаше ωкрутну страсть. Czaplia chuda ryby iada, swinia tłusta u błocie siada. Якъ ωрачъ на колачъ без плуга нє ωрєт, так и дяк нєборак без книгъ не ра..... (нечитко). На ст. 164 виписана знов еврейська азбука з назвами: ałef, bet і т. д.

Збірничок має кантичковий формат і оправний в шкіру зі старої холяви. Папір у ньому неоднаковий, а декуди вправлені також картки зі старих куренд, між иншим епископа Ант. Шептицького, як на ст. 17 та 220. Весь збірник містить у собі 134 песи, з того більшість — польські пісні; руських є 51 і то двоякі; одні зложені церковною мовою (переважно духовні пісні), другі народньою. Писано їх також неоднаково, бо одні кирилицею, другі латинкою. Що до характеристики пісень, то вони дуже ріжнородні; є тут духовні твори і світські; одні літературного (зглядно штучного) походженя, другі народного; одні знані вже з друку — але переважно в відмінних варіянтах —, иньші недруковані ще ніде; одні з них мають вповні літературну вартість, другі — се лиш верзіфікаторські вправи кандидатів на „піїтів“, які одначе, як видно, знаходили собі читача, не вважаючи на всю їх бездарність і цілковиту непоетичність. Цілий збірничок, що представляє собою поетичну антольоґію, вказує нам також, чим інтересували ся наші предки з кінця XVIII і початку XIX ст., що

належали до тодішних інтелїґентних верств, та які й до кого та чого були їх симпатії. Не вважаючи на вроджене почутє руськости і елєментарної любови до свого, вони підлягали вповнї впливам польської шляхетчини і були пересяклі на скрізь її духом. Не диво, що так довго треба було новим поколїням переломлювати ті впливи.

Що до самої місцевости, з якої збірничок походить, то належить сказати, що Хоцень, се маленьке сільце, яке числить ледви 312 душ і належить до парохії в Середнім Великім, перемиської епархії. Почта до нього Лїско. З місцевих метрик можна би певно розвідати ся близше про властителїв збірничка, та на разї вистануть і сї інформації, взяті від о. К. Федоровича.

Зміст сього співанника такий:

1. Pieśń pierwsza. Поч. Szyrokoie bołoneyko woda zabrała. Текст її друкую низше.

2. Piesń swiecka druga. Поч. Postawlu ia storożeyku o małeykoy chwyły, || Żeby moiey sliczпоy damy ynszi ne lubyły. || Oy ty orłe, orliczeyku, sczo wysoko litasz, || Powicz że mi wsiu prawdoyku, jesły ty tam bywasz. Далї текст піснї польський: Powim ia ci nowineyke smentne, nie wesołe і т. д.

3. Piesn trzecia swiecka. Поч. Oy biada ż mi s tym Jasieykom, || Co un stoi pod okenkom.

4. Piesń czwarta swiecka. Поч. Miała babuseyka sztyry diwoyki, jak iałuwoyki; uticho moia, choroszaia. Се варіянт піснї, надрукованої також у Я. Головацького (т. II, ст. 480—482, ч. 16).

5. Piesń piąta swiecka. Iszła panna z kościoła, w ogrudeczek skoczyła. Се пісня про покритку, що стратила двоє (або більше) дїтий, через що чорти вхопили її живцем до пекла. Пор. Етноґр. Збірник, т. IX, ст. 126—127, ч. 16—17.

6. Piesń szosta swiecka. Поч. Przyiechali deputaty z woyny, popisali gospody spokoyny.

7. Piesń o Narodzeniu Panskim. Поч. A spis Bartek, Symek, Woytek, Maciek, Walek, Tomek, Kuba, Stachu. Найбільша пісня в співаннику (колядка), що обіймає 9 його сторінок.

8. Нота: Вышнѧго небесных силъ великій воевода, || Его же по бȣнтах в небѣ совершенна стала сѧ згода. || Кто ꙗко Богъ, крикнулъ — поклонѣм сѧ, || Мы же вси смиренно молѣм ся; || Той бо єст небȣ и земли творца, || Царствію не имѣѧй конца.

9. Тут подані на цїлій сторінцї виривки із ріжних пісень (церковних).

10. Piesń żegnaiącym się z swiatem. Поч. Żegnam cię, muy świecie wesoły, || Już ide w smiertelne popioły.

11. Пѣснь на Рождество Хр. Поч. Новаѧ радость свѣту сѧ зѧвила. Пор. Богогласникъ, 1886, ст. 8—9, ч. 4.

12. Пѣснь на Рождество Хр. Поч. Радꙋйте сѧ vси людие, радостъ намъ з неба спадꙋє. Пор. Богогласникъ, 1886, ст. 54—56, ч. 30.

13. Пѣснь на Рождество Хр. Поч. Мариѧ дѣва намъ породила, Квѣтокъ райский пожадний. Пор. В. Гнатюк, Угроруські духовні вірші. Ст. 143, ч. 104.

14. Пѣснь на Рождество Хр. Поч. Триꙋмфꙋйте vси на небеси архангели и ангели.

15. Piesń o Bożym Narodzeniu. Поч. Hey nam, hey. Pastyrzenta niebożęta z fuiarkami, z piszczałkami. Hey nam, hey.

16 Piesń o końcu życia. Поч. Przydzie godzina, a godzina opłakana ||, Od wszystkich praktykowana żyjących.

17. Piesń swiecka. Поч. Ach nieszczęśliwe marności swiata. Текст сеї пісні подаю нижче.

Поч. Piesń swiecka mazurska. Поч. O Eliaszu, cny proroku, || Dopomóż mi tego roku, || Bym ia mogła męża dostać, || Nie chciałabym mniszką zostać. Порноґрафічна.

19. Пѣснь с. Іωанꙋ Златоꙋстомꙋ. Подобенъ: Straszliwego maiestatu Panie. Поч. Мысль и разꙋм люцкіи не достиже, || Іωана златоꙋста їже. Пор. Богогласникъ, 1886, ст. 352—353, ч. 167.

20. Пѣснь на ꙋцѣлоvаніе ранъ Ісꙋсъ Христовыхъ. Подобенъ: O Boże wieczny. Поч. Идꙋ ко тебѣ Исꙋсе коханий. Текст сеї пісні поданий далї.

21. Пѣснь Рождествꙋ Христовꙋ. Поч. Гой, гой. Сѧдмо в коло, а весело заспѣваймо, выкрикаймо. Текст пісні поданий далї.

22. Piesń swiecka. Поч. Żadno stworzenie nie iest tak strapione, || Jako me serce, gdy żalem zranione. Нарікания панни, що не може жити без кавалера.

23. Пѣснь Рождествꙋ Хр. Подобен: W żłobie leży, któż pobieży. Поч. Се славное, предивное чꙋдо днесь исполни сѧ.

24. Пѣснь на Рождество Хр. Поч. Σтраны всего свѣта крикнѣте, вси людіє внемлѣте.

25. Пѣснь Рождествꙋ Хр. Слава бꙋди во вышних Богꙋ, || Дѣющемꙋ благодать многꙋ.

26. Piesń o zajoncu. Поч. Siedzi sobie pod miedzą zaiąc, || Swemi uszkami ruchowaiąc.

27. Mazurska. Поч. Idzie chłop z miasta podpiwszy sobie, || Plątaią mu się nożyska obie.

28. Piesń o niestateczney młodzi. Поч. Niebu by się młode lata prawie rownały, || Gdyby się w swym nieodmiennym statku chowały.

29. Pieśń o Narodzeniu Pańskim. Поч. Pasterze mili, coście widzieli? || Widzieliśmy maleńkiego Iezusa narodzonego.

30. Колядка з початком: Pastuszkowie, bracia mili, || Gdzieści na ten czas chodzili.

31. Pieśń swiecka. Поч. Zawsze żyie w tęskności, zawsze lamentuie, || Nie mam szczęścia do ciebie, choć nieraz probuie. Порноґрафічна.

32. Пѣснь на Рождество Хр. Поч. Христосъ сѧ съ панны раждаєтъ, || Богъ человекомъ сѧ ставаєтъ.

33. Piesń swiecka. Поч. Wesoła ia, wiosna będzie, wesołyi ludzie wszędzie.

34. Колядка з початком: Z wesołoscią i radoscią anieli spiwają, || Wzbiwszy głosy pod niebiosy Iezusa witają.

35. Пісня з початком: Ta oraw mużyk pry dorozi. Текст поданий далї.

36. Пісня, в якій приказуєть ся музикантови грати на ріжні лади. Поч. Ray rum, ray rum. Zagray że mi po nimiecku. Така сама пісня знана також в нашій мові. Співають її звичайно по весїлях у Київщинї.

37. Пісня на Воведеніє. Поч. Wostrubite, wosklyknite, mater carewu sozowite (зам. prosławite). Пор. Богогласникъ, 1886, ст. 214—216, ч. 105.

38. Пісня на Воскресеніє Хр. Поч. Sotorżestwuyte wsy kupno nyni. Пор. Богогласникъ, 1888, ст. 121—123, ч. 61.

39. Piesń o Panu Iezusie. Поч. Będąc przestraszony przezornym widokiem, || Że się Bóg swoiey smierci lęka.

40. Piesń o Panu Iezusie. Поч. Iezus zraniony, na me duszne rany || Tak wiele razy iuż medyk doznany.

41. Żołyńska. (Пісня про Петруся). Поч. Czy czuwałyste o takoy nowyni. Текст поданий далї.

42. Piesń swiecka. Поч. Hey Marysiu, Marysieyku, Boga się nie boisz. Текст поданий далї.

43. Piesń druga [swiecka]. Поч. Dotąd szczęśliwy wiek moiey doli, || Puki nie znało serce swywoli.

44. Пісня про убійство з любови. Поч. Hey dobranoc, hey dobranoc, szczęśliwa godzino. Текст поданий далї.

45. Piesń swiecka. Поч. Nie mogę się rezylwować, komu więcey aplaudować. Текст поданий далї.

46. Piesń swiecka. Поч. O iak piękna twoia zrzenica Iunonie podobna.

47. Piesń swiecka. Поч. Pókiż boginie swemi piesczoty będziesz mię martwiła.

48. Мазурська пісня. Поч. A ia tyz Mazur bardzo bogaty, || Swicą się na mnie przesliczne saty.

49. Piesń huzarska. Поч. Tam za gurami, tam za lasami, || Tancowała dziefczynoyka z husarami. Текст надрукований далї.

50. Tablica Pitagoresowa... Krótkie opisanie, jako się według tablice rządzić ma. (Текст і колесо).

51. Piesń swiatowa (про Сербина). Поч. Niedaleko od Krakowa czarnieie sia czarna rola. Текст поданий далї.

52. Pisń kozacka. Поч. Maty syna wyprawlała w dałeku krainu. Текст поданий далї.

53. Piesń o Narodzeniu Pańskim. Поч. Przybieżeli tak sliczne anieli, || Wszyscy w bieli, złote piurka mieli.

54. Pieśń do nayswię[t]szey Panny za dusze w czyscu męki cierpiące. Поч. Przez czyscowe upalenia, || Którzy znoszą przewinienia.

55. Pieśń o naysw. Pannie szkaplerza swiętego. Поч. Witay, Pani, my poddani do nog padamy.

56. Пісня дїточа про заяця. Поч. Siedział pod miedzą zaiąc, || Swoie ząbkie klapowaiąc.

57. Пісня з насмішками над Мазурами. Поч. Mazurkowie bracia mili, || Kiedy sie w karcmie popili. Текст поданий далї.

58. Piesń przypominaiąca wczesne przygotowanie na smierć. Поч. Postrzesz się w rozumie obrany, co się twemu oku podoba.

59. Пісня на Воведеніє Богородиці. Поч. Архієрее Захаріє, пріими дѣвицꙋ, трилѣтную юницꙋ. Пор. Богогласникъ, 1886, ст. 205—208, ч. 101.

60. Pieśń o boskiey opatrzności. Поч. Ach nieskonczony Boże w swey dobroci.

61. Пѣснь Ісꙋсꙋ Зборовскомꙋ. Поч. Милосерднѣйшій Богъ пресвѧтѣйшій в єдиномъ словѣ, || Вси прибѣгайте, главы склонѧйте в градѣ Зборовѣ.

62. Пѣснь Рождествꙋ Христовꙋ. Поч. Видѣвъ Богъ, видѣвъ Творецъ, що миръ погибаєтъ. Пор. Богогласникъ, 1886, ст. 9—11, ч. 5.

63. Pieśń o nayswięńszey Pannie Maryi. Поч. Z oney strony polia, iasnieie sia zoria, || Przechodzi sie sliczna panna z anielskiego dwora. Текст надрукований далї.

64. Пѣснь ѡ любви невѣсцкой к молодомꙋ. Поч. Сѣюжъ ѧ на ѡгородѣ та петрꙋшечкꙋ. Текст надрукований далї.

65. Piesń o Narodzeniu Pańskym. Поч. Wołasz taty, spiewasz maty, spiy że spiy moy Iezuniu.

66. Piesń swiatowa. Поч. Na nebesnoy hori, preswiatoy sobori, ałyłuia. Текст поданий далї.

67. Двостих: Iak rybom wolne morze, a ptak gdzie chce, liata, || Tak mądremu fortuna w każdom kącie swiata.

68. Pieśń o zaiącu. Поч. Siedzi sobie zaiąc pod miedzą, || A mysliwy o nim nie wiedzą.

69. Piesn o Maćku. Поч. Iechał Macik bes wieś drogą. Текст надрукований далї.

70. Piesn swiatowa. Поч. Mam liata, dorosłego wonsa, || Tylko mie w tym natura konsa. Журба парубка, що не знає, який стан обібрати собі.

71. Пѣснь Богꙋ Ѡтцꙋ небесномꙋ. Поч. Вси тѧ хоры, ангелъ дворы Христе славѧтъ. Пор. Богогласникъ, 1886, ст. 142—143, ч. 72.

72. Пѣснь ѡ человѣкꙋ мѣзерном. Поч. Человече мѣзерный, естес порох земный. Текст надрукований далї.

73. Пѣснь свѣцкаѧ. Поч. Ѡй ꙗкъ серцꙋ не нꙋдити, || Кого люблю, не видѣти. Текст надрукований нижче.

74. Pieśn swiatowa kawalerska. Поч. Czy pamiętasz ty złodzieiu, coś mię obiecował, || Gdyś w stodole na słomie ze mną noc nocował. Порноґрафічна.

75. Piesń swiatowa ucieszna. Поч. Prosił panny za wroty, || By mu dała za złoty || Konia postawić. Порноґрафічна.

76. Pisń Tywrowska. Поч. Tecite wsy hrady y wesy, yzbrannyie wsia łyky, caryie, władyky.

77. Пѣснь страстем Христовымъ. Поч. Не сплю же ѧ цѣлу ночъ да встанꙋ ранейко. Текст надрукований нижче.

78. Piesń swiecka. Поч. Siedzi panna w okeneyku jak rużowy kwiat, || Zapłakała czarne oczka, zminil iey sie swiat.

79. Piesń albo wymówka męża z żoną. Поч. Czym ia oszalał, czy zaszedł w głowe, || Żem w dom sprowadził złe białogłowe.

80. Piesń swiecka. Поч. Wesołe ptaszki bu[ja]ją po dębie, || A ja nieszczęsna odieżdzam ciebie.

81. Konfederacka. Поч. Wszystko wszy ziedli, a reszty gnidy. Порноґрафічна.

82. Piesń o kochaniu. Поч. Oy żale się, żale, przed tobą, muy panie, || Że zła nadgroda za sczyre kochanie.

83. Ta piesń może się spiwać podczas komplementuw. Поч. Usty nie wymówię. a sercem nie powim || Powziętey miłosci ku tobie.

84. Широко розповюднена пісня з початком: Wdzieję ja żupan, wdzieje ja kontusz, szablę przypaszę.

85. Panieńska miłość. Поч. Okrutny tyranie wszelakiey piękności, || Czemu nie wierzysz moiey życzliwości? — Bo ją ni masz. (Пісня в відповідями).

86. Odpowiedź damy. Поч. Kto uparty sobie w żarty miłość zwykł obracać.

87. Piesń o Bożym Narodzeniu. Поч. Pasli pastyrze woły. || U zieloney dębrowy.

88. Piesń swiatowa. Поч. Iuż na opak swiat idzie, a nic mie nie przydzie.

89. Пѣснь ѡ҆ чꙋдовномъ ѡ҆бразѣ Зарваницком. Поч. З емпѣровъ горных Богъ ся ꙗвляет, || Оу Зарваници чуды сіяетъ. Пор. В. Гнатюк, Угроруські духовні вірші, ст. 187—189, ч. 148.

90. Piesń o Nayswieńszey Pannie w Rohozeńskom obrazie. Поч. Побꙋдила до скрꙋхы сердечной, кто тя видѣвъ болеснꙋ || В роговенскомъ ѡ҆бразѣ Царицꙋ чꙋдотворнꙋ небеснꙋ.

91. Пѣснь святомꙋ Стефанꙋ. Поч. Страданіе мꙋченика Стефана выхваляймо, || Во кимвалѣхъ доброгласныхъ пѣснь емꙋ воскліцаймо. Пор. Богогласникъ, 1886, ст. 388—89, ч. 184.

92. Пѣснь святой мꙋченици Варварѣ. Поч. Предстателницꙋ ѿ смертной годинѣ Варварꙋ святꙋ восхвалимъ. Пор. Богогласникъ, 1886, ст. 357—359, ч. 169.

93. Колядка, інтересна тим, що в ній виступають перед Христом представителї ріжних племен (Русин, Москаль, Ковак, Поляк, Мазур, Німець, Угрин, Подоляк, Циган). Поч. Do nóg twoich upadamy, się zniżamy.

94. Piesń o marności swiata. Поч. Przeżywszy szczęście, losy płakać musze, || Ieżelim cie kochał, kochałem cię z dusze.

95. Piesń druga tymże tonem, z alfabetu. (Парубок бажаючи оженити ся, переходить ріжні кандидатки поазбучно — Anna, Barbara, Cecylia, Dorota і т. д. — але жадна не подобаєть ся йому.) Поч. Nie chcąc swego wotum mienić, || Trzebaby mnie się ożenić.

96. Колядка з початком: Oto tak ziawienie, leży Bóg na sienie.

97. Po moskiewsku. Двостих: Chrystos sia narodył: Chwału iemu dat'! || Herod sia zasmutył: Ieb....a mu mat'.

98—101. Чотири повіншованя польські на Різдво.

102. Любовна пісня з початком: Hey kto kocha potaiemnie, || Znaczy niby nadaremnie.

103. Любовна пісня з початком: Hey co za profikt w kochaniu || Nie mieć żadney nadgrody.

105. Пісня про Мазура. Поч. Nasz Mazurek iak ogurek, || W tańcu razny ma kosturek.

105. Любовна пісня: Поч. Tiaszkaia ricz lubyty, || A w odłehłosty żyty. Текст надрукований низше.

106. Любовна пісня літературного складаня, як і попередна. Поч. Nechay nahorodyt nebo twoi trudy. Текст надрукований низше.

107. Пісня нещасного. Поч. Hey nesczasływy, szczo ia dumaiu, || Swoju dolu prokłynaiu. Пор. Записки, т. 88, ст. 155, ч. 3.

108. Во мѣсто кинoника ꙋсопшимъ. Поч. Іꙋсе Царю помниши, || Ꙗко за мѧ плоть носиши.

109. Пісня на Покров Богородиції. Поч. Błahowistyte dneś radośt wsemu myru. Пор. Богогласникъ, 1886, ст. 200—201, ч. 98.

110. O sw. Antonim pieśń. Перемазана і подана далї під ч. 115.

111. Pieśń o św. Iózefie. Поч. Ia was sercem kocham całym, || I w miłosci chce bydz stałym.

112. Pieśń o P. Jezusie. Поч. Przybądz, moy Iesu, niech z swiata zbędę.

113. Woskresenyiu Chrystowu. Поч. Weseło kryknite, || Chrysta woskressza chwałyte.

114. Пісня до Христа. Поч. O Chryste caru jedyny, || Ahncze Bożyi bez wyny.

115. Pieśń o św. Antonim. Поч. Iak byś powinna boska opatrzności, || Bydź pochwalona od okoliczności.

116. Думки про марність світа. Поч. Długosz mi fortuną błąkać się pozwolisz w niepomyslney swiata krainie.

117. Пісня про ловця і дівчину. Поч. Poiechał na łowy || W zielone dąbrowy.

118. Pieśń o Narodzeniu Pańskim. Поч. Pasterzy pasli swoy trzod na przełogu, || Ali anieli spiewaią chwałe Bogu.

119. Пѣснь Пресв. Богородици. Поч. Возбранной Дѣво мати, пꙋчина благодати. Пор. Богогласникъ, 1886, ст. 229—230, ч. 112.

120. Михаилꙋ пѣснь. Поч. Михаиле гетмане ꙋжасный, || Над всѣх свѧтых ты єстес прекрасныі.

121. Самборска. Поч. Вовиграйте дꙋбровы, || Ꙗви бо сѧ Самборови || Источникъ воды живиѧ, || Мати Христова Маріѧ.

122. Pieśń o Niemcu. Поч. Ach ia nieszczęśliwa, cuż ia uczyniła. || Żem ia Niemca szołdre k śobie przywabiła.

123. З пісні під ч. 42. подані чотири перші стрічки і дві остатні.

124. Пѣснь ꙋкраинскаѧ. Поч. Иде козакъ з Ꙋкраины. Текст надрукований низше.

125. Любовна пісня з початком: Ой лѣтала голꙋбойка по Ꙋкраинѣ. Текст надрукований низше.

126. Любовна пісня з початком: Дѣвчинойко красна, || Где волойкы пасла? Текст надрукований низше.

127. Piesń, kedy z panną młodą wybiraią się. Поч. Oy dziewczyno, kochanież moie, || Iuż ci nie pomoże płakanie twoie.

128. Wołanie z czystca do nas żyjących. Поч. Więzień w czystcu zatrzymany || Na Iezusa prosi rany.

129. Nota. Фраґмент із пісні з початком: Pryimy caru syie błahodaru.

130. Пѣснь семаѧ свѣцка. Поч. Ишовъ медвѣдь через поле, мало го гѹси не зѣли. Письмо сеї пісні так вилиняло, що її не можна цілу відчитати. Варіянт її пор. Я. Головацький, Нар. пѣсни Гал. и Угор. Руси, т. II, ст. 131, ч. 95.

131. Piesń osma swiecka. Поч. Pamiętasz, złodzieiu, coś mi obiecował, || Gdyś w stodole na słomie ze mną noc nocował? Відміна пісні з під ч. 74.

132. Piesń dziewiąta swiecka. Поч. A gdziesz ty poiedziesz, Iasieyku kochany?

133. Piesń swiecka dziesiąta. Поч. Seykewyczu moie serce, żytny kołosoyku. Текст надрукований нижче.

134. Piesń swiecka. Поч. Oy łystoykom dorożeyka prypała. Текст надрукований нижче.

Дам тепер вибір інтереснійших пісень збірничка, руських і польських, які подадуть найліпше його характеристику й оцінку. Публїкація як найбільшого числа таких пісень потрібна не лише для пізнаня їх поетичної й артистичної вартости, але й тому, що через те зможемо усталити бодай приблизно час їх повстаня, що для кождого історика лїтератури має не малу вагу.

1.

Пѣснь Рождествѹ Христовѹ.

Гой, гой! Сядмо вколо, а весело
Заспѣвваймо, выкрикаймо
Бога нарожденна,
В ıаслахъ положенна.
Гой, гой! Панна сына повивает
И панною пребываєтъ;
Слѣчная Діянна
Мати єстъ и панна.
Гой, гой! Архангели со ангели,
Херѹвими в серафими
Поютъ пѣснь новѹю,
Ємѹ трисвятѹю.

Гой, гой! Слава во вышних поюще,
На земли мир глаголюще:
Богъ вродил ся нынѣ,
Лежитъ во ѧскинѣ.
Гой, гой! Старый Юцю, тобѣ за [працю
Добрый хлопче, ты молодче,
Знаєшъ ты дорогѹ,
Провадь насъ ко Богѹ.
Гой, гой! Влѣзь на звышку, скини кышку!
Мақимъ з хаты дает знати,

Що южъ ѡтговѣв ся,
Христос народил ся.
Гой, гой! Сꙋсѣдонки горѣлонки
Напіймо сѧ, спѣшѣмо сѧ:
Пришолъ Богъ из неба,
Витати го треба.
Гой, гой! Пастыріє, ꙗк звѣріє,
Старым пꙋтем вси з вертепом
Бѣгнꙋт к Вифлеѡмꙋ,
К ѡ҆трочатку томꙋ.
Гой, гой! Поприбѣгали, полѣгали
Близко Бога у порога,
Там вси спочивали,
Бога враз витали.
Гой, гой! Чем сѧ бавишъ, мой
[товариш?
Хочеш пити, весел быти,
Тилко сѧ встыдаєшъ,
Що грошій нё маєшъ.
Гой, гой! Дай горѣлки из барилки,
А ты Грицꙋ дай склѧницꙋ:
Напіймо сѧ медꙋ,
Єстъ грошій, ꙗкъ ледꙋ.
Гой, гой! Ꙗ заправды люблю
[завжды
Ꙗко маткꙋ подостаткꙋ
У корчмѣ сѣдѣти,
Коли єстъ що пити.
Гой, гой! Милый Миню, возми
[дыню,
А ты Мацку неси качку,
Леґомину майте
И Бога витайте.
Гой, гой! Нꙋно Дацкꙋ, печи качкꙋ,
А ты Стецкꙋ мели гречкꙋ,
Наваримо снꙋкꙋ,
Дамо Богꙋ штꙋкꙋ.
Гой, гой! Сꙋтъ у теты макортеты,
Хоч ꙋкрасти, ѡген класти,
А печи ѡплаткы,
До Божои маткы.

Гой, гой! Ꙋ дорогꙋ по пирогꙋ,
Ѡсифови по кнышови,
Маріи дѣвици
Зсыпте мѣхъ пшеницѣ.
Гой, гой! В моєй мамы сꙋт у ꙗмѣ
Двѣ сорочки з манкетами:
Треба єднꙋ взѧти,
Бога повивати.
Гой, гой! В єи дочок пѧт соро-
[чокъ,
А ꙋ сына єстъ єдина:
Голомꙋ ходити,
А Бога повити.
Гой, гой! Милый Кꙋба, лѣзь на
[дꙋба,
А ты Барткꙋ возми карткꙋ:
Ꙋ дꙋды заграйте,
Бога величайте.
Гой, гой! Ставши в кожок, клич-
[мо в рожок,
Ты Матѣю соловѣю:
Заграйте дитѧти,
Що лежитъ з быдлѧти.
Гой, гой! Панна стоитъ, бо сѧ
[боитъ,
А ꙋ Стаха нѣмаш страха:
К Богꙋ пристꙋпаєтъ,
На сопѣлкꙋ граєтъ.
Гой, гой! Кривый Хома сѣдѣв дома,
Завстыдав сѧ, що забавил сѧ
При кꙋлѧх штылгати,
Бога привитати.
Гой, гой! Тріє цари дают дари,
А мы вѣрꙋ за ѡфѣрꙋ
И надѣю маймо,
В любви сѧ кохаймо.
Гой, гой! Теперъ Богꙋ покло-
[нѣм сѧ,
А потом к немꙋ спѣшѣм сѧ,
Бы насъ Богъ до неба
Впровадил, где треба.

Гой, гой! Нѣкомꙋ тое не вадит,
Кого Богъ в небо впровадит:
Ѡт початкꙋ свѣта
Не познае лѣта.

Гой, гой! Кто не хочет пива пити,
Той негоденъ в корчмѣ сѣдѣти:
А мы пійно нынѣ
В щасливой годинѣ.

2.

Пѣснь на ꙋцѣлованіе ранъ Іс8съ Христовыхъ.

Идꙋ ко тебѣ Іꙋсе коханий,
Ꙋцѣлоѵати тѣла твого раны,
Не так, як Юда, котрый лобзанієм
Был тебѣ, Христе, на смерт преданієм.

Идꙋ ко тебѣ з серцем и ꙋстнами,
А ґды бым ѵозмогъ с ты[ми] афектами
Оуцѣлоѵати тя, ꙗк пресвятаꙗ
Пречиста мати ѵ слезах тонꙋщаꙗ.

Идꙋ ко тебѣ, нех же тꙗ цѣлꙋю,
Бо тꙗ, мой пане, праѵедно милꙋю
Праѵедным сердцем, болше ꙗк сам себе,
Не ѡтдал' же мꙗ, нех ѡсꙗгнꙋ тебе.

Цѣлꙋю правꙋ, Христе, тѵою рꙋкꙋ,
Быс мꙗ не ѡтдал на ѵѣчнꙋю мꙋкꙋ;
Цѣлꙋю ораз лѣѵꙋ рꙋкꙋ тѵою,
Быс хтѣл збаѵити грѣшнꙋ дꙋшꙋ мою.

Цѣлꙋю раны пресвятаго бокꙋ,
Не дай на згꙋбꙋ страшнаго ѵирокꙋ.
Цѣлꙋю праѵꙋ ногꙋ тѵою, Христе,
Нех серце слезы лѣет ѡпочисте.

Цѣлꙋю лѣѵꙋ ногꙋ тѵою, пане,
Нех сѧ юш конец злости моей стане.
Цѣлꙋю древо креста пресвѧтаго,
Цѣлꙋю слѣды гробꙋ камѧнаго.

Цѣлꙋю, Боже, зраненое тѣло,
Желе тꙗ ѡбравил, их жалꙋю ѕѣло.
Жалꙋю, пане, длѧ щирой милости,
Змилꙋй сꙗ, змилꙋй, ѡтпꙋсть грѣхоѵъ злости.

3.

Пѣснь страстем Христовымъ.

Не сплю же ѧ цѣлȣ ночъ да встанȣ ранейко,
На Бога моего раны поглѧну смȣтнейко;
Рȣчейки его, ноги пробили
И кров з водою з бокȣ сточили:
Лѣйте сѧ слезойки!

А ѩкаж то бѣда — лютра за сȣсѣда
Блиско себе мает, еще поглядает
Ѡчейками милейкими,
Словейками щирейкими
Рай мȣ ѡбѣцȣетъ.

Возрѣвши болезно мати распѧтаго
Тя сына и Бога найȣкоханшаго,
Ани стерпѣти ѡт жалю може,
Ѩкȣю болѣзн на крестѣ, Боже,
Ѡт Жидов терпѣл ес.

Не знаю, що творѧт безȣмне жидовство,
Выполнит сѧ в той час все мое божество:
И пекло само все сѧ потрѧсет
И народ вшыток назад сѧ вернет
До роскоши небесной.

Востань грѣшна дȣше, не рыдай и не плач!
Идет царь небесный из горных палац;
И тебе з собов ѡбѣцѧлъ взѧти,
Тилко приказалъ грѣхов престати,
Вѣчне з ним бȣдешъ жити.

4.

Piesń swiatowa.

Na nebesnoy hori,
Preswiatoy sobori — ałyłuia!
Swiatyi sia sobrały,
Wsy praznykowały
Z wosduchamy newydymy
Y anhely cherowymy — hospody pomyłuy.

Wseho swita batko.
Trapezy poratk[o] — ałyłuia!

Zasiły ostatki
S caramy, s proroki;
Po pod stiny swiaszenyki,
Koło pieca muczeny[ki] — hospody pomyłuy.

Petro z aposto[ły]
Sidiat poza stoły — ałyłuia!
Pred stołom władyki,
W kutach pustełnyki,
Na prepiczku mołodyci,
Podla nych stoiat diwycy — hospody pomyłuy.

Nykołay na[s]z czesnyy
Wziaw sia do poczesny — ałyłuia!
Propyw do Ywana,
Nachyływszy zbana;
Kryknuw welmy na Parasku,
By podała z medom flaszku — hospody pomyłuy.

Kłycze Stec: Yhnate!
Zdorow pane brate — ałyłuia!
Fedor-Fetko [d] Wasyłyia:
Pyi do mene, budu y ia — hospody pomyłuy.

A Petro yz P[r]ockom
Pyły wyszniak horczkom — ałyłuia!
Olexa z Sawkoiu,
Medok pyły konowkoiu;
Pantyłymon [z] Kiryszakom
Podpywały sobi zbankom — hospody pomyłuy.

Syonskiie doczki
Zahrały w skrypoczki — ałyłuia!
Na cymbałach Hrycko,
H woboie Hawryłko;
Seńko kłycze wziawszy dutki,
Hryc pesczałku wziawszy w ruki — hospody pomyłuy.

A Dawyda cara
Podpoiła Sara — ałyłuia!
Hryc wziaw w dutki hraty,
Hopki wytynaty;
Ołexycha płeszcze w ruki,
Potskakuie do rospuki — hospody pomyłuy.

Salamona kniazia
Podpoiła Pazia — ałyłuia!
Ywry też [z] Soneiu
Tamował sercem ieiu — hospody pomyłuy.

A Mychayło w trubu
Kryknuw na wsiu hubu — ałyłuia!
Hodi, hodi homonity,
Czas do domu tay pi(u)ty — amyń, amyń,
Spywaiuczy: Hospody pomyłuy.

Ся пісня безперечно дяківського походженя. Паралельні пісні до неї надруковані у Я. Головацького: Народ. пѣсни Галицкой и Угор. Руси, т. II, ст. 497—501, ч. 6—7.

5.

Пѣснь ѡ҃ члвкꙋ мѣзерноⷨ.

Человече мѣзерный,
Єстесъ порох земный;
На що сѧ надѣешъ,
Же вродꙋ пієкнꙋ мѣєш?
Не дꙋфай на вродꙋ,
Бо пойдешъ до гробꙋ,
Анѣ на богатство,
Бо то єстъ все хробацтво;
Нѣ в сребро, нѣ в злато,
Бо то все єстъ блато;
Анѣ в славꙋ свою,
Не возмешъ єи з собою;
Нѣ в шаты дорогіє,
Бо тоє прꙋдко згніє;
Нѣ в гербъ, нѣ в бꙋвалꙋ,[1])
Нѣ марности свѣта славꙋ.
Ѡ человече марный,
Где твой живот славный?
Во смердѧщом гробѣ,
Завше спомни собѣ.
Покис вживал свѣта,
Грѣшнос тратил лѣта,
Не знал єсъ ѡ҃ смерти,
Же треба ꙋмерти;
Дꙋфал єс в зброю свою,
Нѣбы с ким до побою;
Дꙋфал єс в скарбы свои,
Ѡто днес юж не твои,
А юж треба гнити
И в пеклѣ горѣти.
Восплачи сѧ ревне,
Быс был в небѣ певне.
Єще проси Бога,
Бы к немꙋ дорога,
Бы схотѣл пріѧти,
А не памѧтати
На всѣ нашѣ злости
И непоцтивости.
Ѡ ѡтче и сыне.
Во троици єдине!
Пріими дꙋшꙋ мою
До вѣчнаго покою,
Там где святыхъ лики
В небѣ сꙋт на вѣки
Со ѡтцем и сыномъ,
Во тройци єдиной.

---

1) Булаву.

У Я. Головацького: Народ. пѣсни Галиц. и Угор. Руси, т. II, ст. 569—571, ч. 10, надрукована пісня, в якій початок (перші три строфки) сходить ся в початком нашої пісні, але дальша частина взята з окремої пісні, що зачинаєть ся словами: „Фалшивая юность, зрадлива фортуна“. Пор. В. Гнатюк, Угроруські духовні вірші, ч. 74 і 223.

6.

Пѣснь свѣцкаѧ.

Ѡй ꙗкъ серцꙋ не нꙋдити,
Кого люблю, не видѣти;
Кого мысль моѧ кохаєт,
Серце во мнѣ ꙋмлѣваєт.

Великаѧ серцꙋ тꙋга,
Ґды не виджꙋ свого дрꙋга;
Рада бым з ним говорити,
Бꙋдꙋт люде нас сꙋдити.

Ѡчи видѧт и не плачꙋт сѧ,
Не встыдѧт сѧ, не встыждꙋт сѧ:
Ахъ горе, горе, болѣзнь моꙗ,
Проливаю слезы своѧ.

Лꙋчше было не знати сѧ,
Ниж любивши ростати сѧ;
Лꙋчше было не счинати,
Ниж любивши перестати.

Течет вода по долинѣ,
Широкій листъ на ꙗлинѣ[1]);
С ким люблю сѧ, ѡбыимꙋ сѧ
И к миломꙋ пригорнꙋ сѧ.

И к миломꙋ, ґ миленкомꙋ,
К его личкꙋ бѣлейкомꙋ;
Запрѣгайте конѣ в санки,
Поидеме до коханки.

Пріихали пред ворота,
Выйшла мила крашша злота;
Пріихали на пре[д] дворѣ,
Выйшла мила длѧ розмовы.

Ѡй де жієшъ, пребываєш,
Мене молодꙋ забываєшъ?
Ѡй ꙗ жію край Дꙋнаю,
Тебе, серце, споминаю.

У Я. Головацького: Народ. пѣсни Галиц. и Угор. Руси, т. I, ст. 302—303, ч. 121 передрукована ся пісня зі збірника Вацлава з Олеська (ст. 321), але вона містить лише перші чотири строфи.

7.

Szyrokoie bołoneyko woda zabrała,
Lubyw że ia diwczynoyku, ona ne znała.
Oy żal nepomału,
Lubyw ia tia, diwcza z mału,
Ludem ne sobi.
Oy żal mini bude,
Koły iey wozmut lude,
Moia ne bude.[2])

[1]) Має бути: калинї.
[2]) Сей приспів повторяєть ся по кождих двох стрічках.

Lubyw że ia diwczynoyku, ona ne znała,
Wkupyw ia iey ponczoszeyki, ona ne brała.
Lubyw że ia diwczynoyku, ona ne znała,
Wkupyw ia iey czerewiczky, ona ne brała
Lubyw że ia diwczynoyku, ona ne znała,
Wkupyw ia iey spodnyczeyky, ona ne wziała.
A u polu kyrnyczeyka zarubłennaia,
Oy już moia diwczynoyka zamowłennaia.
A u polu kyrnyczeyka zamułennaia,
Oy już moia diwczynoyka zuruczenaia.
A u polu kernyczeyka, dwa żurawli piut,
Oy już moiu diwczynoyku do slubu wedut.
A u polu kyrnyczeyka, dwa ptaszeyky piut,
Oy już moiu diwczynoyku ot slubu wedut.
Jeden wede za ruczeyku, a druhomu żal,
Tretemu sia serce kraie, sczo iey ta ne wziaw.
Czetwerty stoit w okeneyku, iak rużowy kwit,
Zapłakaw sy czorny oczka, aż sia zminył swit.
Postawlu ia kernyczeyku na swoiem dwori,
Aczey pryde diwczynoyka po wodu ko mni.
Posadżu ia ta wyszenku na swoiem dwori,
Aczey pryde diwczynoyka na wyszni ko mni.

Отсю пісню надрукував уже Я. Головацький у „Гал. народ. пѣсняхъ“ аж у двох варіянтах, але оба вони супроти тексту нашого співанника представляють лише фраґменти. Перший варіянт (т. III, ст. 420, ч. 172) має стрічку 1—2 співанника і половину (тристрічкову) рефрену та стр. 13—14, отже дві строфи; другий (т. III, ст. 133, ч. 2) має також дві строфи, які відповідають стр. 13—14 і 17—18 (хоч не зовсім накривають ся). Дальші стрічки сього варіянта належать до иншої пісні.

8.

Ta oraw mużyk pry dorozi[1])
Ta zawisyw torbu na berezi.
Ta jedna diwka torbu wkrała,
Ta na berezi zawisyła.
Ta iey maty tay sprachała:
Ta de ty, doniu, noczowała?
Noczowała ja [z] szkolarami
Ta pod czornymy baranamy.
Ta bołyt mene tay serdeyko,
Ta bołyt mene tay y dusza,
Ta szczo postilka tay chorosza.

[1]) По кождій стрічцї співаєть ся: Гей, гей! і повтаряєть ся чотири остатнї склади стрічки.

9.

Żołyńska.

Czy czuwałyste o takoy nowyni,
Że zahubłeno mołodcia w Żołyni?
Za iednu paniu, szczo muża mała,
Że nerownoho sobi pokochała.
Kochała ieho bez try czwerty roku,
Wziaw on od pana z rus[z]nyci po boku.
Staw sia Petrunio u pana prochaty:
Racz mia, panoyku, żytiom darowaty!
Zradyłes pana, pokochałes paniu,
Wpałes mi w ruky, iako łys u jamu.
Ia iey ne kochaw, sama mia kochała,
Po piat raz na deń po mia prysyłała,
Za szestym razom sama pryichała,
Wirnyi słuhy sprowadyły pana.
Wziały, zwiazały y kynuły w wodu:
Na-sz tobi, Petruniu, za twoiu urodu.
Kynuły w wodu w weczer w subotu,
Welmożna pani derła sia po płotu.
Kryknuła potym hołosom do neba:
Myłoserdny Boże, czoho im szczy treba?
Hey słuhyż moi, słuhy wirneykyi,
Budteż wy myni teper priazneykyi.
Ta dayteż znaty do matuni ieho,
Nechay szukaie synoyka swoieho.
Hey stała sia tam meży ludmy rada,
Szukała ieho żołyńska hromada.
Szukały ieho czerez dwi nedili,
Nykomu toho wpadku ne powiły.
Y znayszły ieho w umańskoy hranycy,
Postawyły ieho w żołyńskoy ułycy,
Ta dały pani czerez popa znaty,
Czy bude welmożna tiło nawydżaty?
Hey wziała na sia żupan synuseykyi,
Zawyła hołowu w rubczyk tonuseykyi.
Brnuła wodamy, hustymy łozamy,
Obmywała bił[i] łyczka drobnymy słezamy.
Szytu spodnyczku po pas zamaczała,
Biłyi nożeyky o kamiń sz[cz]ybała.

W subotu bez den dzwonoyky hrały,
W nedilu pry służbi tiło pochowały.
Ni oteç, ni maty Petrunia chowała,
Sama welmożna czerwony sypała.
Ta było znaty ta po perszom razi,
Że pani w atłasach, a ty w farmazi.
Welmożna pani bude isty, pyty,
A ty, Petruniu, budesz w zemły hnyty.

Ся пісня має вже свою літературу і коли вона в нас повстала (у Стрийщині), то цікаво буде зазначити, що вона вже перейшла до Білорусів. Пор. Я. Головацький, Народ. пѣсни Галиц. и Угор. Руси, т. I, ст. 62—64, ч. 20. — П. Чубинський, Труды, т. V, ст. 1068—1071, ч. 204—205. — Зоря (львівська), 1880 (пісня і переказ про Петруся та його вбійство). — Z. Rokossowska, Pieśni z Jurkowszczyzny (Zbiór wiad. do antr. kr., т. VII, 3), ст. 171—172, ч. 11. — С. Малевичъ, Бѣлорус. народ. пѣсни (Сборникъ Акад. Наукъ, т. 82). Ст. 54—55, ч. 16.

10.

Pisń kozacka.

Maty syna wyprawlała w dałeku krainu:
Oy id(ż) że ty, moy synoyku, w sczasływu hodynu.
Tecze riczka newełyczka tay proływaiet sia:
Ide kozak na Wkrainu, wszystkim kłaniaiet sia.
Kłaniaiet sia otcu, matci, wszytkoy rodynoyci:
Ne dayte tu zahynuty moiey diwczynoyci.
Maty moja stareykaia, na woini zahynu,
Pryimyż moiu diwczynoyku za rodnu ditynu.
Oy sczoż by to, moy synoyku, za hodyna nastała,
Żeby czudża diwczynoyka za rodnu została.
Iedna hora wysokaia, a druhaia nyska,
Iedna myła dałekaia, a druhaia błyska.
Oy ja tuiu dałekuiu kaminiom zameczu,
Oy do toy błyzękoy sokołom połeczu.
Sywyi hołub, sywyi hołub, hołuboyka sywsza,
Myłyi mini otec, maty, diwczynoyka mylsza.
Bo yz otcem, matinoykow hrichu nabawlu sia,
Z diwczynoykow lahu spaty, ne nahoworu sia.
A u polu żyto, żyto, tam kozaka wbyto,
Czorneykoiu żałoboiu łyczeyko nakryto.
Oy ta wyszła diwczynoyka tay pożałowała,
Oy odkryła żałoboyku tay pociłowała.

Ся пісня зложена з фраґментів инших пісень і не представляє нїякої заокругленої цїлости. Вона може послужити доказом, що вже сто лїт тому назад „вигибали“ народнї піснї і з ними творило ся тё саме, що й нинї.

11.

Пѣснь ѿ любви невѣсцкои к молодомꙋ.

Сѣюжъ ꙗ на ѿгородѣ та петрꙋшечкꙋ, за ѿгородом та чорнꙋшечкꙋ,
Полюж ꙗ на ѿгородѣ та петрушечкꙋ, за ѿгородом та чорнꙋшечкꙋ;
И рвꙋж ꙗ на ѿгородѣ та петрꙋшечку, за ѿгородом та чорнꙋшечкꙋ.
Рѣжꙋж ꙗ молодомꙋ та каплꙋн тлꙋстыи, а старомꙋ та кочан капꙋсты.
Варюж ꙗ молодомꙋ та каплꙋнъ тлꙋстыи, а старомꙋ та кочан грысти.
Даюж ꙗ молодомꙋ на полꙋмискꙋ, а старомꙋ на́ тарелискꙋ.
Стелюж ꙗ мододомꙋ та периночкꙋ, а старомꙋ та вереточку.
Лѧгꙋж ꙗ к̆ молодомꙋ та ѿченками, а к̆ старомꙋ та плеченками.
И сплюж ꙗ молодого ѿбѣмаючи, а старого Ѿпыхаючи.
Бꙋджꙋж ꙗ молодого та цѣлꙋючи, а старого поштꙋркꙋючи.

В сїй піснї оброблена та сама тема, що в гаївцї п. н. „Чому дїдусь не женить ся“, лише иншим способом.

12.

Пѣснь ꙋкраинскаѧ.

Иде козакъ з Ꙋкраины,
Подмовѧчи ґречны панны.
Ой так, моѧ голꙋбойко, такъ.[1])
Скоро паннꙋ выпросили,
До кариты посадили;
Ис кариты высадили,
До избы єй вировадили.
Было паннѣ велми дивно,
Же в издебцѣ барзо зимно.
Висит ланцꙋхъ на коморѣ,
Нема быдла на ѡборѣ.
Ѻна сѧ зафрасовала,
Же фортꙋна в него мала:
Продай, вашец', злоты пасы,
Повыкꙋпꙋй (ѡ)боры, лѧсы;
Ꙗкже ѡно пекнѣ бꙋде,
Коли свой лѣс в домꙋ бꙋде.
Продай, вашец', злоте чепце,
Повыкꙋплѧй сивы жребце;
Ꙗкже ѡно пекнѣ бꙋде,
Коли коник в домꙋ бꙋде.
Продай, вашець, злоты чꙋбы,
Повыкꙋплѧй волы, плꙋгы;
Ꙗкже ѡно пекнѣ бꙋде,
Коли свой плꙋгъ в полю бꙋде.
Продай, вашец', тоты манели,
А возми сѧ до кꙋдели;
Ꙗкже ѡно пекнѣ буде,
Коли їмосц' прѧсти бꙋде.
Продай, вашец', рꙋкавички,
А возми сѧ до терлички;
Ꙗкже ѡно стройно бꙋде,
Коли їмосц' терти бꙋде.
Ꙗк сѧ матка довѣдала,

[1]) Сей приспів повторяєть ся по кождїй другїй стрічцї.

Ажъ ѡ сто миль пріихала:
А гдежъ твои, зіенцю, слꙋгы,
Щос пріинджал, ꙗк и дрꙋгы?
Слꙋгы были намавѧны,
Конѣ были пожычаны.
Ид же, матко, без соромꙋ,
Возми си дѣвча до домꙋ.
Ѿт менес взѧлъ, ꙗко зорꙋ,
А мѣ давашъ самоꙮорꙋ.
. . . .
Решта мѣ сѧ що зостане,
Вкꙋплю си клѧчъ на хованіе.

13.

Ѿй лѣтала голꙋбойка по Ꙋкраинѣ,
Ѿй ронила[1]) сиве пѣрѧ по долинѣ;
Не так тѧжко томꙋ пѣрю лѣтати по долинѣ.
Ꙗк мѣ тѧжко сиротонцѣ ꙋ чꙋжинѣ.
Ходитъ голꙋбъ по ꙋлици та гꙋркаетъ[2]),
А своеи голꙋбойки та шꙋкаетъ.
Ѿй ци спиш, мое серце, да ци не спиш,
Чем ты зо мнов, серце мое, не говориш?
Ꙗк ѧ маю, серце мое, говорити,
Лежит нелюб на рꙋченках, бꙋде бити.
Ѿй ѿтсун сѧ, серце мое, ѿт нелюба,
Забю его з тꙋга лꙋка, ꙗк голꙋба.
Ѿй ци забіеш, серце мое, ци не забіеш,
Тилко ты мѣ, серце мое, жалю знайдеш.
Покын ѿтца, покын матеръ и родинꙋ,
Вандрꙋй зо мнов, серце мое, на Вкраинꙋ.
На Вкраинѣ щꙋка рыба из шафраном,
Бꙋдеш жити за козаком, ꙗк за па[ном].
А ꙋ Пол'щи щꙋка рыба из водою,
Бꙋдеш жити за Полѧком из бѣдою.

Паралелї: Wacław z Oleska, Pieśni pol. i rus. ludu galic., ст. 391—392, ч. 247.

14.

Дѣвчинойко красна,
Где волойкы пасла?
За горою при долинѣ,
Там травойка росла.

Дѣвчинойко моѧ,
Да ци волѧ твоѧ,
Скажиж минѣ всю правдойкꙋ,
Ци бꙋдешъ ты моѧ?

Заказала мати
Правдойкꙋ сказати,
Заказала нелюбаѧ
З милым розмовлѧти.

Ѿй пѣдꙋ ѧ, пѣдꙋ,
Где мене прошено,
Заковтаю, запꙋкаю,
Щобы ѿтворено.

[1]) В орiґiналї: ранила. [2]) В орiґ.: горкаетъ.

Вышла дѣвчинойка
И рꙋчейкꙋ дала:
Витай, витай, мой милейкій,
Давном тѧ чекала.

Чекалам, чекала
Годинꙋ з вечера,
Не моглам сѧ дочекати,
Пошлам сама спати.

Коничейкꙋ сивый,
Бꙋдь же мѣ щесливый,
Занесь до дѣвчины.
До той чорнобрывой.

Ѡй сама ѧ, сама,
Пшеничейкꙋ жѧла:
Пріийдꙋ до домойкꙋ,
Не маш дома пана.

Не маш пана в домꙋ,
Слꙋгы не потомꙋ,
Дала бы ѧ, дала,
Але не машъ комꙋ.

Бодай тоты рѣки
Травою заросли,
Що моего милейкого
За Дꙋнай занесли.

Бодай тоты човны
Ѡгнем погорѣли,
Що моего милейкого
За Дꙋнáй заплыли.

Ѡй гаюж мой, гаю,
Зеленейкій гаю,
Кохавши сѧ, любивши сѧ —
Розстати сѧ маю.

Ѡй гаюж мой, гаю,
Зелена лѣщино,
Любиш мене, не покын же,
Хороша дѣвчино.

15.

Seykewyczu, moie serce, żytny kołosoyku,
Ne poznałam po stanoczku, [a] po hołosoyku.
Y na mene, y na tebe newynnaia sława,
Mowiat lude, Seykewyczu, żem s tobow stoiała,
A ia s tobow ne stoiała, ai nocz noczowała.
Oy litała zazułeyka popud nebesamy,
Zapłakała diwczynoyka troma hołosamy.
Oy litała zazułeyka ta mowyła: kuku!
Poday, poday Seykewyczu, skroś okeyce ruku.
Podała by ia ty obi strocha pochodywszy,
A swojeho mołodoho spaty położywszy.
Staraia cerkowcia, nowaia dzwunnycia,
Pryidy, pryidy Seykewyczu, jak zyide zornycia.
Kuryła sia dorożeyka y hay zełeneyki,
Kuryw iey pan Seykewicz konem woroneykym.
Ne tak mi żal dorożeyky, sczo sia zakuryła,
Oy iak mi żal diwczynoyky, sczo sia zażuryła.
Ne żury sia, diwczynoyko, w tu(c)hu ne wdaway sia,
Za czotyry nediłeyki mene spodiway sia.
Wydyt mi sia ne żuru sia, w tu(c)hu ne wdaiu sia,

Oy iak wyidu na ułycu, ot witru wwalu sia.
A u poły kyrnyczeyka, zołotyi .... (не чітко),
[Tam] diwczyna wody brała, mini obiciała.
Oy dayże mi, diwczynko, szos mi obiciała,
Koło toi kyrnyczeyky, hdes wodycu brała.
Oy ysczy ia ne dawała, borony mia Boże,
Ieno tobi choczu daty, dopomoży Boże.
Wandrowały szkolarczyky z tureckoy szkoły,
Napysały na papery da czornoy browy.

16.

Tiaszkaia ricz lubyty,
A w odłehłosty żyty;
Skażu prawdu nenarokom,
Hodyna sia stane rokom
Terpiaczy wzdychania,
Szczo swoho kochania
Ne wyżu.

Hey koły bym toie znaw,
Kochania bym perestaw,
A to ne pomirkowaw sia,
W diwczynoyci zakochaw sia.
Tiaszko perestaty,
Ny isty, ny spaty
Ne mohu.

Własni iak bym zwiazany
Od diwczyny kochanoy,
Kotra mene znewołyła,
Koły mini tak mowyła:
Ia tebe kochaiu,
Ia tobi spryjaju
Wirneyko.

Woliw bym ia umyraty,
Nysz takuiu postradaty,
Kotra byłą zyczływoiu,
Boday była zdorowoju;
Boże uwełyczay,
Mene z neiu zwinczay,
Proszu tia.

17.

Nechay nahorodyt nebo twoi trudy
Y tiaszkaho serca wzdychania,
Kotoryi dla mene ponosyt zawsiudy
Szczyroi mylosty kochania.
Ia tobi wirnym sercem zpryiała,
Pokym w swobodi swoiey hulała
Y druhaho wirnaho ne mała.

A teper nam myłost ruky iuż zwiazała
Czerez poprysiahy y sluby
Tomu, kotoromu wirnem słubowała
W pari prowadyty inkluby.
Ne znaiu, czym by tobi płatyty,
Chyba wdiacznoscią nadhorodyty
Za twoi prychylny starania.

Nechay że za toie Hospod swoi dary
Zływaiet z neba wysokosty,
By powinszowały pomyslnoi pary,
Powinszowały w znaiomosty.
Znaty, szczo boska sudyła wola,
Czy tyż to moia taka nedola,
Szczo mnia twoia pryiazń mynuła?

A ktoż mini tuiu stratu nahorodyt,
Kotoru ia bidny ponoszu,
Sły ne Boh, kotoryi ludy w pari zwodyt,
Dast on mini inszu choroszu.
Hey znaiu ia ieho sudy,
Wełyczat że on ludy,
Ia w nem maiu nadiiu.

Ne dbaiu o stratu, kotra ne wernet sia,
Choczay iest czoho żałowaty,
A komu Boch sudyt, nechay dostanet sia,
Ia ne budu po ney płakaty.
Iest taia ieszcze na switi,
Szczo zo mnoiu maiet żyty,
Iak mi ieho sudy pozwolat.

Ne budu nykoły z Bohom sia spriczaty,
On o mni zawsze pamiat maiet,
Na ieho to woły, iak daty, tak wziaty,
Nech sia nykt z Bohom ne spriczaiet.
Wesеło wsiudy żyiet,
Chociasz ieho sercem ymiiet,
A zawsze w potisi zostaiet.

18.

Pieśń o Nayśw. Pannie Maryi.

Z oney strony polia
Iasnieie sia zoria;
Przechodzi sie sliczna panna
Z anielskiego dwora.

W ogrudeczku była,
Trzy wianeczki wiła:
Pirszyi wianek Iezusowi
Na głowke włożyłą.

W drugim wianku chodzi,
Gdy Iezusa rodzi;
Trzeciy wianek niestracony,
Bo sie synem godzi.

Wzieła go za rączke,
Prowadzi na łączke
Y urwała slicznyi kwiatek,
Dąwałą mu w rączke.

Na łące usiadszy,
Kwiateczkow narwawszy,
Wiic wianek Iezusowi,
Lzami sie zaliawszy.

A ten wianek będzie
Od złych Żydow startyi,
A ia matka niesczęsliwa
Pod twym krzyżem bolesciwa,
[będę strapiona.

Czy skłonisz głoweyke,
Czy podasz rączeyke:
Weyrzyi, Iezu, maliusięki
Na twoie mateyke.

19.

Piesń swiecka.

Ach nieszczęsliwe marności swiata,
Już upłynęły me młode lata!
Ten nie kawaler, co bez oręża,
A jam nie pani, gdy nie mam męża.
Anim ja pani, anim ja wdowa,
Już upłynęło lat mych połowa:
Jam nieszczęśliwa, żem przebierała,
Marniem się swiatu oszukać dała.
Była fortuna, liczne dukaty,
Któż się odważy na stare gnaty?
Bo w młodym wieku każdy ci służy
Do lat dwudziestu, nie będzie dłużу.
Przestrzegam siostry i grzeczne damy,
Jeźli was nie chcą, zwabiajcie samy.
Niech wam Bóg szczęśći, daj wam to Boże,
Chwytajcie męża, jak która może.

20.

Piesń swiecka.

Hey Marysiu, Marysieyku, Boga się nie boisz,
Widziałem cię przez okienko z Barnadynem stoisz.
Nie długoż ia z Barnadynem stała,
Tylkom iemu gałązeczkę rozmarynu dała.
Hey puyde ia na skargę y do gwardyiana,
Co ty chodzisz, Marysieyku, do Dominikana.
Zaprosił cię xiądz farski do swey izdebeczki:
Napiymy się, Marysieyku, cukrowey wuteczki.
Iezowit cię też zaprasza na swoie porcyie,
Żebyś miała, Marysieyku, z nim kąferęcyię.
A Trynitarz zawsze, Maryś, do ciebie się stawił,

Karmalita swoim kosztem piękny szkapler sprawił!
Kapucyan choć też stary, przyciska do siebie:
Kochay że mię, Marysieyku, będziesz prędko w niebie.
A Pawlini częstochowscy o cię zazdrościli,
A Markowie y z dudkami za to się pobili,
Na co Kasiu-ście do kata za mąż wyprawili.
Benedykcie, a wy wszyscy, pobłogosławili,
Obarłani cię poznali, chodzili po parze,
Skoro wyszli, zaraz przyszli y Missyonarze.
Czy do ciebie, Marysieyku, swoy interes mieli,
Obaczyli iaki kolor ku twey rubney bieli.
Bakalarze z studentami zawsze przychodzili,
Do Marysi o pułnocy oknem ułazili.
Bazylian do cię kłania, rad pohoworyty,
Czernec prosyt: Chody, waszeć, ne budu bawyty.
Hey przyszed pop yz daleka, lecz go odprawiono:
Nie dla ciebie, popie chłopie, Marysiu zrobiono.
Oy Marysiu ta kochanież moie.
Byway zdrowa, a pamiętay na wzdychanie moie.

21.

Piesń swiecka.

Nie mogę się rezylwować,
Komu więcey aplaudować;
Konkurętow barzo wiele,
Każdy pod noszki się sciele,
Każdy rad by mnie.

Ieden piękny y bogaty,
Wszystkiego ma dość intraty;
Tylko do kochania twardy,
Bo nadęty, pyszny, hardy,
Żyie zuchwale.

Drugi piękny, urodliwy,
Tylko do mnie nieszczęsliwy;
Sama nie wiem, co takiego,
So mnie odtrąca od niego,
Nie wiem co czynić.

Trzeci pijak, szaławiła,
Pić y hulać rzecz mu miła;
Upiwszy się, bardzo głupi,
Kto chce, to go wyłupi,
Każdy go biie.

Czwarty zołnirz doswiadczony
Y w komendzie zasłużony;
Wiele gada, nie nagada[2]),
A iam go słuchać nie rada,
Bidny muy swiecie.

Piąty dobry organista
Y rozmowa w niego czysta
Y maister sztuk do choru,
Tylko nic niema honoru,
Nie kce y tego.

[1]) В оріґіналї: nienada.

Szusty dobry komanista,
A przeczytać nie wi lista,
Bo się, widze, z kużdym biie,
A fortuna iego ginie:
Y mnie by zniszczył.

Siudmy siwiec bardzo stary,
Co dzień mu trzeba na mary;
Po staremu trupem trąci,
Nie miałabym takiey chęci
Puść za starego.

Osmy bardzo kordyiaka
Y fortuna ladaiaka;
Impętyczny ten kawaler,
Oprocz duszy, nie wart taler:
Niech go nie widze.

Dziewiąty zaś kiepskiey mowy,
Iak u prosty białogłowy;
Sam się stawi, honoruie,
Ia iego nie akceptuie
Wielkiego chwasty.

Dziesiąty zaś natarczywy
Y dla mnie nie iest zyczliwy;
Nie będzie u mnie dziedziczył,
Bo by w garnek krupy liczył
Y mnie by zmorzył.

Подібна пісня, де дївчина перекидає жениxів і нарештї аж за десятого децидуєть ся вийти, є і в нас. Пор. Я. Головацький, Народ. пѣсни Галиц. и Угор. Руси, т. III, ст. 472—474, ч. 4.

22.

Hey dobra noc, hey dobra noc, szczęśliwa godzino,
Ktorędy mi się powracasz, naymilsza dziefczyno?
Hey widziałem grzeczne damę w kościele klęczącą:
Y pacierze nie muwiłem na nią się patrzący.
Gdybym tak myslał o Bogu, iak dziefczyno w tobie,
Iuż bym dawno swiętym został, krolował bym w niebie.
Rayskie iapko, co na wrotach, struża potrzebuje:
Trudno tego iuż rozłączyć, kto z kim respektuje.
Wiele kropel iest u morzu, ile gwiazd na niebie,
Ciężko mi żyć, grzeczna damo, na swiecie bez ciebie.
Przysniło się grzeczney damie na łuszku leżącey,
Niby Jasio iuż utonuł przez moize płynący.
Hey utonuł, hey utonuł, lecz chusteczku zgubił:
To dla ciebie, serce Kasiu, żem cię szczyrze lubił.
Hey skoczyła grzeczna dama z łużka bialeykiego:
Ni masz mego Jasiunieyka, serca kochanego!
Hey dla Boga, hey dla Boga, dla Boga żywego,
W posrzod morża tonącego mieczem przebitego.
Hey skoczyła grzeczna dama z brzegu wysokiego,
Hey wyieła ostry miecz z boku Jasiowego.

Hey wyieła, hey wyieła, sama się przebiła:
To dla ciebie, serce Jasiu, żem ci szczyra była.
Nie wi oyciec, ani matka o naszey przygodzie:
Popłyneło dwoje luda, iako lod po wodzie.

Паралелї: Wacław z Oleska, Pieśni pol. i rus. ludu galicyj. Ст. 281, ч. 100 і ст. 461, ч. 354. — Żeg. Pauli, Pieśni ludu pol. Ст. 94—95, ч. 7.

23.

Tam za gurami, tam za lasami
Tancowała dziefczynoyka z husarami.
Niechay skacze, niechay tańcuie,
Wera(m) Boże ona tego pożałuie.
Wpadła z wyszni, widzielismi,
Rozdarła si farbanine, zszywalismi.
Ieden zszywał, drugi trzymał,
A trzeci nieboraczek na nio kiwał.
Poszed po nią ociec y mać:
Pudzże, dziefcze, do domu spać.
Hey nie puide, idzcie sami,
Bo ia będę tańcowała z huzarami.
A na łące żułte kwiecie:
Kołysała dziefczynoyka małe dziecie.
Kołysała, zapłakała:
Czego iam się wera(m) Boże doczekała!
Dzieciąteyka maleykiego,
Iak rąbeczek białękiego.
Hey nie puyde, bo sie boje,
Zagubiłam teraz klucze od pokoiu.

Ся пісня надрукована також у Ж. Павлї, Piesni ludu polsk. w Galicyi, ст. 161, ч. 4, але в дуже скороченім видї, бо має лише чотири двострічкові строфки. Словаки знають її також. Пор. P. Šafařík, Pjsně swetské lidu slow. w Uhřjch, I, ст. 47, ч. 14. — Пор. також мої: Етноґр. Мат. з угор. Руси, т. III, ст. 225—226, ч. 300 - 301.

24.

Piesń swiatowa.

Niedaleko od Krakowa
Czarnieje sia czarna rola:
Nie orana, ani siana,
Chodzi po niey grzeczna panna.
Wije wianki z macierzanki,
Tak wsze wijaią panienki.

Przyszed do niey cny młodzienic:
Day mie, panno, z ieden wieniec.
Ja by tobie y dwa dała,
Gdybym sie brata nie bała.
Idź do sadu wyszniowego
Złapać węża zielonego;
Postaw że go u piwnicy,
Namocz że go u sklanicy;
Namocz że go w czarney pisze,
Dla bracieyka mego — dusze.
Bracieyko idzie ys pola:
Day mi piwa, siostro moja.
Oy dam ja ci tego piwa,
Nie piłeś go, jako żywo.
Pan brat pije, s konia leci:
Pamiętay, siostro, na dzieci.
W ten czas będe pamiętała,
Jak ja będe swoie miała.
Strułaś brata, struła bys mie,
Oy nie puydziesz, panno, za mie.
Ani bráta, ni dworaka,
Choć bys poszła za żebraka.

Отся пісня дуже популярна не лише в нас (під назвою Сербина), але і в инших народів. Про неї написав окрему статю проф. М. Сумцов, пор. Кіев. Старина, 1893, ч. 11. Варіянти її диви: Я. Головацький, Народ. пѣсни, т. I, ст. 206—209 і II, ст. 582 (5 вар.). — П. Чубинський, Труды, т. V, ст. 481. — Закревскій, Старосвѣт. Бандур., I, ст. 54—55, ч. 69. — O. Kolberg, Pokucie, II, ст. 52—54. — C. Neymann, Mat. etn. z Pliskowa (Zbiór wiad., т. VIII, 3), ст. 169. — B. Popowski, Piesni ludu ruskiego (Zbiór wiad., т. VIII, 3), ст. 8, ч. 8. — A. Petrow. Lud ziemi Dobrzyńskiej (Zbiór wiad., т. II), ст. 73—74, ч. 81. — Ciszewski, Lud z okolic Sławkowa (Zbiór wiad., т. X), ст. 294—295, ч. 209. — O. Kolberg, Lud, I, 8 (32 варіянти). S. III, N. 24; S. IV, N. 212—213; XII, 406—411; XVI, 475. — A. Соболевскій, Великор. пѣсни, т. I, N. 134—140. — Шейнъ, Великоруссъ, ст. 216—219, ч. 821—829. — Шейнъ, Бѣлорус. народ. пѣсни (1874), ст. 234—235, ч. 409. — J. Erben, České P. 417, 478. — Štreckelj, Slov. pesmi, т. I. ст. 229—231, ч. 156—158. — Fr. Kuhač, Južno-slov. nar. pop., т. III, ст. 930—931. — Миладиновци, Болгарські пісні, ст. 363, ч. 262. — Nesselmann, Litauische Volkslieder, N. 330. — O. Kolberg, Pieśni ludu litews. (Zbiór wiad., т. III, ст. 208—209). — Porembowicz, Pieśni ludowe, ст. 135.

25.

Mazurkowie bracia mili,
Kiedy sie w karcmie popili
J tak do siebie muwili:
Gdybyśmi powiedzieli,
Jaki my rodziny mieli!
Łup, łup, łup, benc, benc, benc,
łup, łup, łup, łup.[1])

Jednegośmy oyca mieli
Y tego nam utopili;
Y to dobrze uczynili,
Bo wsze w karczmie piiał
Y z ludzmi sie biiał.

Jedne jeśmi matke mieli
Y te nam yspalili;
Y to dobrze uczynili:
Szła z dymem do nieba,
Bo tego potrzeba.

Jedne jeśmi ciotke mieli,
Także y te udawili;
Y to dobrze uczynili:
W nocy pić wołała,
Spać nam nie dawała.

Jednegośmi szwagra mieli
Y tego także ubili;
Y to dobrze uczynili:
Bo po nocy chodził
Y niewiasty zwodził.

Jednegośmi brata mieli
Y tego nam uwiesili;
Y to dobrze uczynili:
Pod wysoką gurą,
Pod iedną figurą.

Siostra także jedna była
Y ta nam sie skozaczyła;
Y to dobrze uczyniła:
Wesoła nowina,
Powiła nam syna.

Jedne jesmi swinke mieli,
Także y te nam zabili;
Y dobrze to uczynili:
Po ogrodach chodziła,
Szkode ludziom robiła,

Był to piesek płatkowaty,
Co dozirał naszey chaty;
Posed do miasteczka,
Zdybał złego człecka.

26.

Piesń o Maćku.

Iechał Macik bez wieś drogą,
Kaśka za nim kci-kci nogą:
Maćku stuy! Maćku stuy!
Poczekay, nie miniay domek muy.

Maciek sie tysz rozgniewawszy,
Swoie dzieci zostawiwszy,
Poiechał, nie czekał y minoł:
Boday noge wywinoł.

Kaśka sie tysz rozgniewała,
Dzieci oknem wyrzucała
Na błoto łopato;
Tam do licha za tato!

Gdy sie Macik z drogy powrucił,
Dzieci z błota powywłuczył:
A to co? Hey dla Boga
Day batoga, zonka liedaco.

---

[1]) Сей приспів повторяеть ся по кождій строфці.

27.[1])

Oy łystoykom dorożeyka prypała,
Dawno sia ia yz myłeykym wydała.
Oy koby tobi, moi myłeykiy, iak mini,
Prybywaw by ty, serce moie, yd myni.
Chodyt hołub po ułycy, hukaiet,
A swoiey hołuboyky szukaiet.
Oy hołube, hołuboyku, ne hukay,
Ynszoy hołuboyky ne szukay.
Ne hniway sia, moy myłeyky, na mene,
O sczoż bo ia ne howoru do tebe.
Ne hniway sia, moi myłeyky, zo mnoiu,
Oy sczoż bo ia ne howoru s toboiu.
Ia do toho, ia do toho słoweykom,
A do tebe, serce moie, serdeykom.
Oy łetiły dwa hołuby czerez dwir,
A wdaryły kryłoykamy w moy pori(c)h.
Oy hołuby, hołuboyky, powiczte mi prawdoyku,
Oy cy maie moy myłeyky na serdeyky tużeyku.
A wdar koniu kopytamy w worota,
Wyidy, wyidy, diwczynoyko mołoda.
Diwczynoyka k nemu wyiszła, ruczeyku mu dała,
Wytay, wytay, moy myłeyky, dawnom tia czekała.
. . . . . . (не читко) nowyi żupan deliiu,
Byway, byway, moy myłeyky, w nedilu.
. . . . . . (не читко) . . . . . . druhaia,
Luby mene, diwczynoyku mołodaia.

---

[1]) Сю пісню подаю на кінци тому, що вона не відчитана в цілости.

Publikationen

der Ševčenko-Gesellschaft der Wissenschaften in Lemberg

Supinśkyj-Gasse, 17.

(in ukrainischer Sprache).

Mitteilungen der Ševčenko-Gesellschaft der Wissenschaften, redigiert von Prof. Michael Hruševśkyj, bis jetzt erschienen Bde I—XCI (Geschichte, Archäologie. Ethnographie, Sprache und Literaturgeschichte, besonders der Ukraine). Preis: Bde I—XX kosten 48 Kronen, jeder weitere Bd. (auch separat käuflich) 3 Kr., Bd. XXIII—XXIV (Doppelband) 5 Kr., Bd. XXXI—II u. XXXV—VI (Doppelbände) à 6 Kr.

Publikationen der Sektionen und Kommissionen der Ševčenko-Gesellschaft der Wissenschaften:

A. Die historisch-philosophische Sektion publizierte bis jetzt:

1. Elf Bände ihrer Beiträge (Zbirnyk istoryčno-filozofičnoi sekcyi) B. I—IV u. VI—XI enth. eine Geschichte der Ukraine von Prof. M. Hruševśkyj (I. Teil bis Anfang des XI Jahrh., II — bis Mitte des XIII Jahrh., III—IV bis zum J. 1340, VI VII bis zum J. 1569), VIII—IX Verfassung und soziale Verhältnisse im XIV—XVII Jhrh. Preis I, II u. V B. à 4 Kr., III u. IV B. 5 Kr., VI u. VII B. 4·50, VIII u. IX B. 4·50. Bd. X—XI 4·50 Kr., Bd. V. enthält Materialien zur Kulturgeschichte Galiziens im XVIII—XIX Jahrh. Preis 2 Kr.

2. Historische Bibliothek, bis jetzt erschienen B. I—XXIV.

3. Ukrainisch-ruthenisches Archiv I Band: Die Handschriften des Museums des Narodnyj Dom in Lemberg — 3 Kr. II Band: Materialen zur Geschichte des Bauerntums und der Oekonomik Galiziens im XVIII—XIX Jhd., — 4 Kr. III Band: Materialien zur Geschichte der nation. Wiedergeburt der Ruthenen in Galizien 1830—1840 — 5 Kr. IV Band: Materialien zur Geschichte des ruthenischen Schulwesens in Galizien — 3 Kr.

4. Juridische Zeitschrift, bis jetzt X Bde, à 2 Kr.

5. Juridische und ökonomische Zeitschrift, bis jetzt IX Bde à 3 Kr.

6. Juridische Bibliothek, bis jetzt III B. à 2 u. 3 Kr.

7. Studien aus dem Gebiete der Sozialwissenschaften und der Statistik, bis jetzt I Bd. Preis 3 Kr.

B. Die philologische Sektion publizierte bis jetzt 10 Bde ihrer Beiträge (Zbirnyk filologičnoi sekcyi), enthaltend: Bd. I und IV eine Biographie des ukrainischen Dichters Taras Ševčenko, von A. Konyskyj, Preis à 3 Kr. Bd. II u. III Abhandlungen aus dem Gebiete der ukrainischen Volkskunde und Literatur, von Michael Dragomanov (erster Teil). Preis à 4 Kr. Bd. V. Die Mundart der Lemken, von I. Verchratśkyj, 6 Kr. B. VI. Abhandlungen aus dem Gebiete der ukrainischen Volkskunde von M. Dykariv. Preis 4 Kr. Bd. VII u. X: Abhandlungen aus der ukrainischen Volkskunde und Literatur von Michael Dragomanov (Zweiter Teil). Preis 5 Kr. Bd VIII—IX, Die Korrespondenz d. J. Holowaćkyj, Preis 7 Kr.

Ukrainische Bibliothek, Bd. I—III. Sämtliche Werke von J. v. Fed'kovyč, Bd. I. Gedichte, Preis 6 Kr., B. II. Erzählungen, Preis 4 Kr., Bd. III. Dramatische Werke 1A Teil, Preis 3 Kr., 2 Teil, Preis 3 Kr. Bd. VI—VII: Gedichte von Taras Ševčenko, Preis à 3 Kr.

C. Die mathematisch-naturwissenschaftlich-medizinische Sektion publizierte bis jetzt 12 Bände ihrer Beiträge (Zbirnyk). Die beiden ersten Bände kosten à 3 Kr., Bd. III—VIII erschienen jeder in zwei Abteilungen, jede unter einer besonderen Redaktion; die mathematisch-naturwissenschaftliche red. von Iv. Verchratśkyj und Vlad. Levickyj, die medizinische red. von Dr. E. Ozarkevyč. Preis jeder Abteilung 2 Kr. Bände IX—XII à 5 Kr.

D. Die Archaeographische Kommission publizierte bis jetzt folgende Werke:

1. Quellen zur Geschichte der Ukraine, Bd. I (Lustrationen der königlichen Domänen in den Bezirken Halyč und Peremyšl vom J. 1565—66); Bd. II (Lustrationen der königl. Domänen in den Bezirken von Peremyšl und Sanok im J. 1565); Bd. III (Lustrationen der königl. Domänen in den Bezirken von Cholm, Belz und Lemberg im J. 1564—5); Bd. IV u. V (Galizische Akten aus den J. 1648—1659). Bd. VII (Lustration vom J. 1570); VIII B. Akten zur Gesch. der ukr. Kosaken 1513—1630. Jeder Bd. kostet 4 Kr., III Bd. 5 Kr.

2. Denkmäler der ukrainischen Sprache und Literatur. Bd. I Alttestamentliche Apokryphen; Bd. II. Neutestamentliche Apokryphen A. Evangelienkreis. Bd. III. B. Apokryphe Apostelgeschichten. Bd. IV, Eschatologische Apokryphen, IV. B. V, Denkmäler der religiösen Polemik aus dem XVI—XVII Jh. Bdtd. I u. V. Preis 4 Kr., Bd. II u. III à 5 Kronen.

3. Kotljarevśkyj, Die travestierte Aeneïs, Abdruck der ersten Ausgabe vom J. 1798, Preis 60 Heller.

4p

4. Akten-Sammlung zur Geschichte der sozial-politischen und ökonomischen Verhältnisse der West-Ukraine, Preis 3 Kr.

E. Die Ethnographische Kommission publiziert:

1. Ethnographische Sammlungen (Etnografičnyj Zbirnyk); bis jetzt erschienen 23 Bände. Preis Bd. I—IV u. VII—X, XII—XIII u. XXV à 3 Kr., Bd. V—VI, XVII—XIX u. XXIII—XXIV à 4 Kr. Bd. XVI u. XXI—XXII à 6 Kr. 2.
Bd. I enthält: M. Kramarenko, Weihnachtsfeier bei den Kosaken am Schwarzen Meer; M. Rozdolškyj, Galizische Volksmärchen aus Berlin, Bez. Brody; J. Šymčenko, Volksanekdoten aus der Ukraine; Programm zur Sammlung der Materialien über das ukrainisch-ruthenische Land und Volk . 3 Kr.
Bd. II, enthält: Vl. Hnatjuk, Die Leiermänner, ihre Lieder, Gebete, ihr Jargon usw. aus dem Bez. Bučač; G. Žatkovyč, Ethnographische Skizzen aus Ungarisch-Ruthenien; M. Dykariv, Volksmärchen und Anekdoten der Kosaken am Schwarzen Meere . . . . 3 Kr.
Bd. III und IV enth.: Vl. Hnatjuk, Ethnographische Materialien aus Ungarisch-Ruthenien (Legenden, Novellen, Märchen, Fabeln, Sagen, Anekdoten) 2 Bde 6 Kr.
Bd. V, enthält: M. Dykariv, Volksgerüchte über die Zarenkrönung; M. Jendyk, Aus den Volkserinnerungen über die Fronarbeit; I. Franko, Huzulische Beschwörungen; Philaret Kolessa, Volksglaube im Dorfe Chodovyči, Stryjer Bez.; I. Franko, Volksglaube im Vorgebirgslande; R. Kaindl, Folkloristisches Material aus dem Munde der galizischer und der Bukovinaer Ruthenen, und andere kleinere Beiträge . . . . 4 Kr.
Bd. VI enthält: V. Hnatjuk, Volksanekdoten der galizischen Ruthenen 4 Kr.
Bd. VII enthält: J. Rozdolškyj, Galizisch-ruthenische Volksmärchen 2 Kr.
Bd. VIII enthält: J. Rozdolškyj, Galizisch-ruthenische Volksschwänke (Novellen) . . . . 2 Kr.
Bd. IX enthält: Vl. Hnatjuk, Ethnographische Materialien aus Ungarisch-Ruthenien, Bd. III (I. Materialien aus den Komitaten Zemplin, Šaroš, Zips; II. Volkslieder aus der Bačka) . . . . 3 Kr.
Bd. X enthält: Galizisch-ruthenische Volkssprichwörter, gesammelt, geordnet und erklärt von Ivan Franko (Bd. I, Heft 1: A — vidaty) . 4 Kr.
Bd. XI enthält: Ivan Kolessa, Galizisch-ruthenische Volkslieder aus dem Dorfe Chodovyči, Bez. Stryj, mit Noten . . . . . 5 Kr.
Bd. XII—XIII enthält: Vl. Hnatjuk, Galizisch-ruthenische Volkslegenden, 2 Bde . . . . 6 Kr.
Bd. XIV enthält: Vl. Lesevyč, Ukrainische Volkserzählungen . . 4 Kr.
Bd. XV enthält: Vl. Hnatjuk, Materialien zur galizisch-ruthenischen Dämonologie . . . . 4 Kr.
Bd. XVI enthält: Galizisch-ruthenische Volkssprichwörter, gesammelt, geordnet und erklärt von Ivan Franko (Bd. I, Heft 2: Vidaty—djity) . . 5 Kr.
Bde XVII—XIX enthalten: Vl. Hnatiuk, Kolomejken (2 oder 4-zählige Volkslieder) . . . . à 4 Kr
Bde XXI—XXII enthalten: St. Ljudkevyč, Galizisch-ruthenische Volksmelodien, T. I—II . . . . à 6 Kr.
Bde XXIII XXIV enthalten: Galizisch-ruthenische Volkssprichwörter, gesammelt, geordnet und erklärt von Ivan Franko (Bd. II, Hefte 1—2: Djity—Pjatj) . . . . 7 Kr.
Bd. XXV enthält: Vl. Hnatjuk, Ethnographische Materialien aus Ungarisch-Ruthenien. Bd. IV. . . . . 3 Kr.

2. Materialien zur ukrainischen Ethnologie, Bd. I, Preis 8 Kr. (Enthält Abhandlungen über neueste archäologische Funde, über die Lebens- und Arbeitsweise der ukr. Fischer in der Dobrudža, der galizischen Kürschner usw., sowie auch eine Abhandlung über die farbigen Ostereier, ihre Herstellung und Ornamentik, mit 13 chromolithographischen Tafeln und zahlreichen Illustrationen im Text). Bd. II, 4 Kr. Die Huzulen, Land, Leute, Lebensweise, Industrie, Sitte und Brauch, religiöse Vorstellungen usw., mit über 300 Illustrationen, Bd. III, 4 Kr. (Neue archäologische Funde, Volkskalender, Aus der galiz. Volksindustrie, Hochzeitslieder und Gebräuche a. d. Gouv. Černyhiv, Die Korporationen der Dorfjugend in der Ukraine, Bd. IV, 4 Kr. Die Huzulen (zweiter Teil), Bd. V. 6 Kr. Die Huzulen (dritter Teil). Bd. VII. Die Huzulen (vierter Teil) 6 Kr. Bd. VIII—IX Das Kind in der ukr. Volkskunde, 4 Kr. und 3 Kr. Bd. X (enthält Abhandlungen über anthropologische Messungen des ukrain. Volksstammes Huzulen, samt XII Taf. und 1 Karte, über die Kleidung der Bojken (samt XXXII Taf.) und 5 neue Aufzeichnungen von ukrain. Hochzeitsbräuchen und Liedern).

Chronik der Gesellschaft, enthält Berichte über die Tätigkeit der Gesellschaft, Sektionen und Kommissionen derselben, erscheint 4 Mal im Jahre. Bis jetzt erschienen N. 1—36 ukrainisch und deutsch.

Diese und andere Publikationen der Gesellschaft sind in der Buchhandlung der Ševčenko-Gesellschaft der Wissenschaften in Lemberg, Ringplatz, 10 vorrätig.